

АЛГОРИТМ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Зростаючі вимоги до якості продукції зі сторони споживачів, збільшення кількості факторів, які впливають на діяльність підприємств, зростаюча міжнародна інтеграція, відкритість економіки, розвиток науково технічного прогресу, призвели до появи нових ризиків, які вимагають теоретичного осмислення і розробки практичних рекомендацій щодо мінімізації їх впливу на фінансово-економічну безпеку підприємства. Одним із напрямів забезпечення фінансової безпеки підприємства є удосконалення алгоритму оцінювання ризиків та загроз, що сприятиме визначенню заходів щодо упередження їх появи та мінімізації впливу [1].

Важливим елементом забезпечення фінансової складової економічної безпеки підприємства є упередження ризиків і виявлення загроз та мінімізація їх впливу на діяльність підприємства. Узагальнення існуючих підходів дозволяє припустити, що загроза – це зовнішній чинник, який несе з собою негативні фактори та може завдавати значних збитків підприємству та сприяти погіршенню його фінансово-економічної безпеки [2].

Ризики в контексті зовнішньоекономічної діяльності являють собою умови, що можуть викликати чи сприяти прояву причин нездійснення зовнішньоекономічної угоди підприємства. У свою чергу, підприємницький ризик – це можлива, ймовірна втрата ресурсів у процесі діяльності підприємства і, отже, нездійсненність раніше намічених кінцевих результатів (прибутку, доходу). У більш вузькому сенсі підприємницький ризик можна розуміти як небезпеку виникнення економічної шкоди в процесі здійснення окремих видів діяльності [3].

Таким чином, прийняття конкретного управлінського рішення, у природі котрого закладений визначений ступінь ризику, може бути виявлений шляхом його аналізу й оцінки. Це означає, що для ефективного управління необхідно не тільки знати про можливий підприємницький ризик і зробити його якісний аналіз, а і необхідно оцінити його, визначити ступінь його впливу [4].

Кількісна оцінка підприємницького ризику є доповненням до якісної. При її наявності керуючий суб'єкт спроможний досягти максимуму ефективності в процесі управління фірмою. Присутність ризику в підприємницькій діяльності означає, що для ефективного проведення оцінювання необхідна наявність попередньо розроблених і реальних планів

розвитку фірми з урахуванням ймовірного характеру проходження подій. Із цією ціллю проводиться якісний і кількісний аналіз ризиків.

У процесі оцінювання підприємницьких ризиків важливе місце займає розроблення системи показників оцінки рівня ризику. Система показників оцінки ризику – це сукупність взаємопов'язаних показників, націлена на вирішення конкретних завдань підприємницької діяльності. Ця система повинна відповідати наступним вимогам: будуватися на теорії імовірності, оскільки ризик – категорія імовірнісна; визначати різні за змістом та формою показники ризику, які б дозволяли найкращим чином врахувати всі можливі сценарії розвитку подій. Важливу роль у системі управління ризиком відіграє правильний вибір заходів попередження і мінімізації ризику, які загалом визначають її ефективність. Вибір інструментарію впливу на ступінь господарських ризиків є важливим етапом процесу управління.

Разом з цим, система управління ризиком має певну специфіку, зумовлену особливостями об'єкта, цілями і методами, що знаходить своє відображення в основних принципах управління ризиками:

- рішення, пов'язані з ризиком, повинні бути економічно обґрунтованими і не чинити негативного впливу на результати фінансово-господарської діяльності підприємства;
- система управління ризиками є частиною процедур загального менеджменту, що вимагає її відповідності стратегії підприємства;
- прийняті рішення мають базуватись на необхідному обсязі достовірної інформації;
- усі рішення повинні враховувати об'єктивні характеристики внутрішнього та зовнішнього середовища, що означає узгодження відповідних заходів з можливостями й умовами функціонування підприємства;
- управління ризиками має носити системний, а не разовий характер;
- для кожного виду ризику існують власні методи аналізу і конкретні особливості їхньої реалізації;
- успішна реалізація процесу управління ризиками вимагає висококваліфікованої підготовки управлінського персоналу, знання ним закономірностей управлінської діяльності, нових напрямів удосконалення системи управління підприємством, їх особливостей.

Управління ризиками в сучасній економіці доцільно здійснювати за наступними етапами (рис. 1) [6].

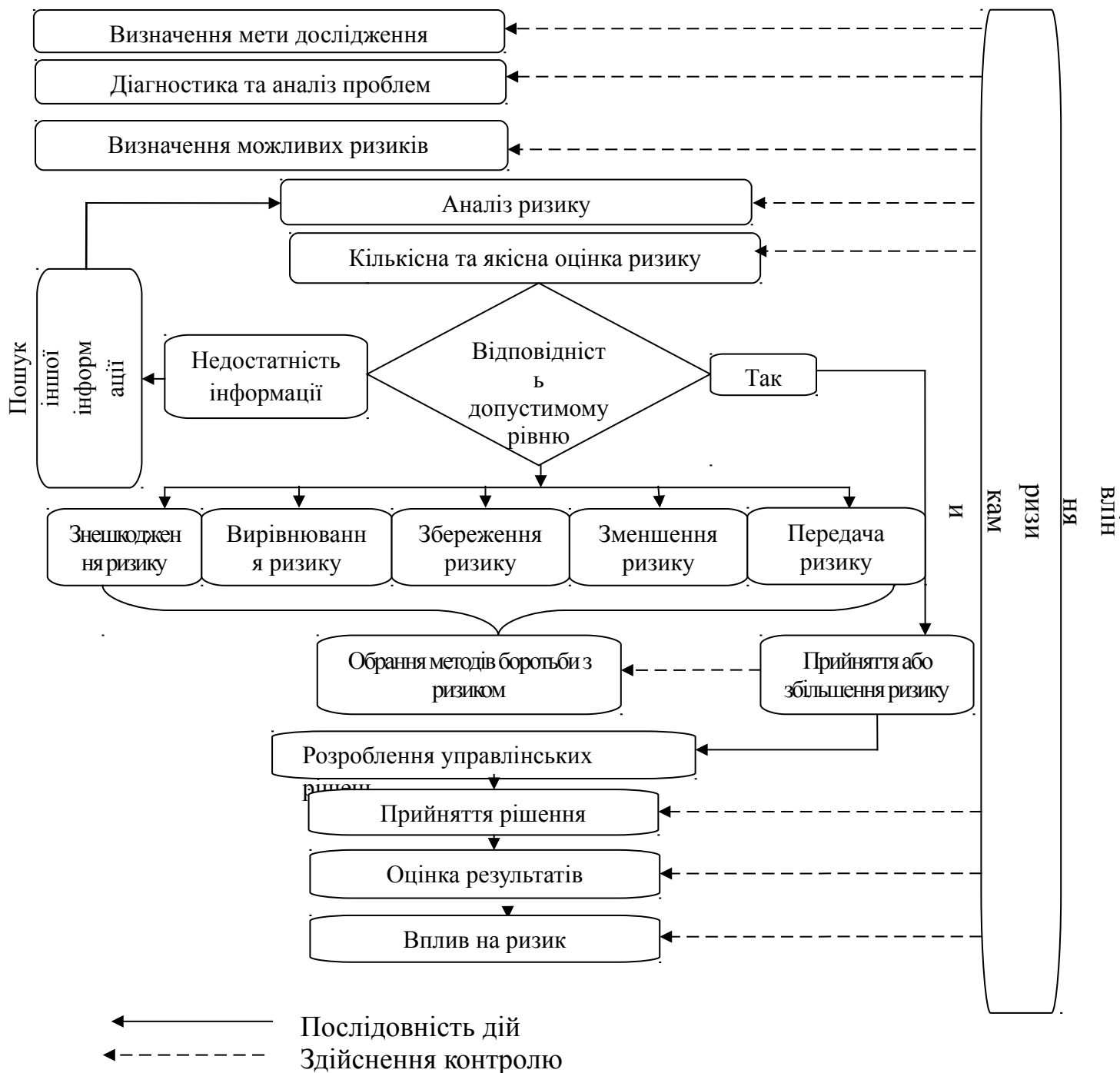

Рис. 1 Алгоритм оцінювання підприємницьких ризиків.

Таким чином, в сучасних умовах господарювання перед підприємством постає нагальна потреба у виявленні підприємницьких ризиків з подальшим оцінюванням їх впливу на фінансово-економічну безпеку підприємства. Основними етапами алгоритму оцінювання підприємницьких ризиків є діагностика проблеми, виявлення можливих ризиків, їх аналіз та оцінювання, процес управління ризиком.

Література:

1. Завора Т.М. Методичні основи оцінювання ризиків у контексті забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства / Т.М. Завора, А.Г. Лебедин // *Економіка і регіон* Економіка і регіон: наук. вісн. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – № 1 – С. 118 – 121.
2. Уткин Э.А. Антикризисноеуправление – М.: Ассоциацияавторов и издателей «ТАНДЕМ». Издательство ЭКМОС, 1997. – 400 с.
3. Управління фінансовими ризиками суб'єктів господарювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stattionline.org.ua/ekonom/60/8093-upravlinnya-pidpriyemnickimi-rizikami-sub-yekta-gospodaryuvannya.html>
4. Лебедин А.Г. Методика оцінювання підприємницьких ризиків вітчизняних сільськогосподарських підприємств / А.Г. Лебедин, Т.М. Завора // *Фінансова безпека в системі забезпечення національних економічних інтересів: проблеми і перспективи: Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції, 21 – 22 травня 2015 р.* – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – С. 209 – 213с.
5. Оцінка фінансових ризиків за допомогою якісного і кількісного аналізів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvar.su/menedzhment/page,3,111521-Ocenka-riskov-s-pomosh-yu-metodov-kachestvennogo-i-kolichestvennogo-analiza-riskov.html>.
6. Сканування загроз як складова стабільності управління підприємством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: chrome-extension://oemmnndcbldboiebfnladdacbfmadadm/http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_4_2f/227-232.pdf